

Sabina Gelatková, DiS.

Absolvovala Střední zdravotnickou školu, obor zdravotnický laborant. Po absolvování VOŠ zdravotnické, Alšovo náb. v Praze (v roce 2010) začala vykonávat praxi v oboru dentální hygieny. Praxi získala na soukromých klinikách i parodontologických pracovištích. Dále aktivně rozšiřuje své znalosti účastí na odborných kurzech a seminářích. Zaměřuje se na záchranu zubů postižených parodontózou.

Mikroskop v ordinaci dentální hygienistky

Jak jste se vůbec dostala k práci s mikroskopem při ošetřování pacientů na dentální hygieně? Napadlo to Vás nebo Vás k tomu vedl Váš zaměstnavatel MUDr. Škrdlant?

Popravdě jsem si říkala, že je to natolik velká finanční zálež, že si zubní lékaři dokážou představit lepší investici, než do operačního mikroskopu (dále OM) pro hygienistku. Proto jsem neměla odvahu něco podobného navrhnout. Měla jsem do té doby lupové brýle a myslela jsem si, že mi to stačí. Napadlo to MUDr. Škrdlanta. Když mi to oznámil, rozzářila jsem se.

Poradíte, na co si dát pozor při koupi mikroskopu? Jaké parametry by měl z Vaší zkušenosti splňovat?

Byla jsem naštěstí ušetřena hledání informací ohledně parametrů, rozměrů, světla, cenové nabídky, prostě celé teorie o mikroskopech. O to se postarali šéfové. Já jsem jen přišla jednoho krásného dne do ordinace a vše bylo na svém místě. Mám štěstí, protože nechat to na mě, tak doteď nemám mikroskop a studuju materiály.

Až posléze jsem zjistila, co je důležité vědět. Teď mi to přijde jasné a jednoduché, ale to už jsem absolvovala „trénink“ teoretický i praktický. Důležitá je z mého pohledu pracovní vzdálenost, ohnisková vzdálenost a světlo. Mikroskop nelze postavit úplně univerzálně a je potřeba poupravit parametry, pokud je někdo malý jako já, nebo naopak hodně vysoký. Já si např. potřebuju stáhnout rameno mikroskopu poměrně nízko, kdy už se dostávám do hraniční polohy, taky mi stačí menší ohnisková vzdálenost. Světla jsou věda sama o sobě. Jaký vybrat zdroj světla? LED? Xenon? Halogen? Vlnová délka, světelnost, životnost světla a samozřejmě i cena – spousta proměnných. Jsou k dispozici různé přídatné zařízení, ovládání manuální či elektrické. Doporučila bych zkusit si nejdřív mikroskop, třeba na školení, kde se probírají celkem podrobně parametry. Pak se už dá lépe orientovat na trhu a specifikovat svoje požadavky dodavateli.

Měla jste předchozí zkušenosti s lupovými brýlemi?

Lupové brýle jsem si vyzkoušela hned po škole. Používala jsem je u každého pacienta. Od doby, co používám mikroskop, na ně sáhnu minimálně.

Určitě se najdou dentální hygienistky/sté a zubní lékaři, kteří mají názor, že odstranění zubního kamene pod mikroskopem je už přehnané. V jaké fázi ošetření (při jakých výkonech) mikroskop přímo používáte?

Myslím, že jsou to spíš doktoři, kteří sami nepracují s mikroskopem. Nedivím se jim, měla jsem stejný názor. Do té doby, než jsem prvního pacienta pečlivě ošetřila bez OM a pak si to zkontrolovala. Styděla jsem se. Doktoři, co si po čase pořídí mikroskop, mají asi stejné pocity, když se podívají na svoje předchozí práce. Já po sobě našla zubní kámen i v dolní frontě – pod bodem kontaktu nebo v sulku. Pak jsem strávila další půl hodiny dočišťováním pod mikroskopem. Když si vezmu, že tohle je oprava krásně přístupný sextant a nejsem schopna ho řádně vyčistit bez OM, nechci vědět, co se najde po deep scalingu.

OM používám při scalingu u všech pacientů a při deep scalingu také. U dětí zatím ne, moc neposedí. Viditelnost je samozřejmě nulová, když gingiva krvácí, chce to dobrý management práce. Úplně se mi to ještě nedaří a nechávám si teď ze začátku více času.

Velkou pomůckou je cinemizer, který pacientovi umožní vidět přesně to, co vidí operátor, v tomto případě dentální hygienistka, v operačním mikroskopu. Jedná se o 3D brýle propojené s mikroskopem, se kterými provádím edukaci a v poslední době i instruktáž mezizubních kartáčků a dentální niti. Je to pro pacienty jiný zážitek, než když to vidí pouze v zrcátku, nebo na intraorální kameře. Takhle to mají zvětšené. Kde před tím tušili povlaky, tady je krásně vidí. Samozřejmě, že samotný nácvik pomůckami se dělá u zrcátka.

Jak jste se s ním učila zacházet? Absolvovala jste kurz/individuální školení/vede Vás přímo kolega z kliniky?

Byla jsem tak trochu „hozena do vody“. Bylo mi doporučeno, ať si беру OM zprvu na kontrolu, na dočištění určitých míst, prostě ať si to pomalu osahám a seznámím se. Obecně tenhle přístup nezvládám a chtěla jsem pracovat ihned a co nejvíce s OM.

Při práci s ultrazvukem a při depuraci OM nepoužívám. Potřebuji se pohybovat relativně rychle a nezdržovat se posouváním mikroskopu a zaostřováním. V téhle fázi by se dali dobře využít lupové brýle. Pořád řeším ergonomii a jak se natočit, kam dát ruce, kam zrcátko a kam mikroskop. Absolvovala jsem školení přímo osoby nejpovolavější, od MUDr. Škrdlanta. Když ošetřuji někoho z našeho dentálního týmu, tak mi také poradí a dají tipy, jak na to.

DH pracují většinou samostatně bez sestřičky. Je nutná při práci s mikroskopem asistence, například při odsávání?

Od začátku pracuji bez asistence, a tak si na to člověk zvykne. Někdy by se třeba při subgingiválním ošetření dolní sedmičky u pacienta s neposedným jazykem hodila. Je trochu únavné, když se musí střídat pohled do a mimo mikroskop. Najít si savku, pak ještě ofouknout zub a vyměnit pistoli za kyretu... vyměnit kyretu za jinou ... což je v podstatě pořád. Práce bez asistence se rozhodně dá zvládnout.

Dokážete porovnat lupové brýle kontra mikroskop?

S lupovými brýlemi je ergonomie skoro stejná jako bez nich, jen je namáhána víc krční páteř. Snadno sklopíte hlavu do předklonu. Je dobré mít kvalitní zdroj světla, negativum je kabel s baterkou a nutnost pravidelného napájení. Lupové brýle představují na hlavě několik gramů navíc, což je znát po 8 hodinách práce. Výhodou je pro mě stejný pracovní úhel. Když potřebujete pohled z jiného úhlu, tak jen jednoduše otočíte hlavu. Mikroskop se musí uchopit, nastavit novou pozici a zaostřit.

Proč je práce se zvětšením ve stomatologii tak přínosná?

U zubních lékařů jsou důvody jasné – přesná práce. Vidí na dno kořenového kanálku, vidí lépe, kde je ještě kariézní léze, jestli korunka sedí přesně atd. Čím více detailů, tím lépe jsou schopni pracovat a tím kvalitnější je výsledek ošetření. V zubních laboratořích se dnes také vyžaduje práce přesná, což bez zvětšení nelze docílit. Proč by mělo hygienistkám stačit „tak nějak to obouchat ultrazvukem“? Sama vidím, že používání kyrety s OM je cílené a tím pádem mnohem šetrnější. Nejezdím zbytečně

po krčku a po cementu. To, co kyretou v parodontální kapse tuším, cítím na omak, s OM opravdu vidím. Což je naprosto úžasné. Také jsem zjistila, že jsou místa, kam se kyretou nedá dostat. Bez OM bych tato místa neobjevila.

V čem vidíte hlavní výhody využití mikroskopu při dentální hygieně?

Cílená a přesná práce. Stomatologie se ještě vyvíjí, je škoda nevyužít šance.

Jak Vámi nastavený management ošetření přijímají pacienti? To mě přivádí i na otázku ceny a časové dotace (kolik zabere času) dentální hygieny prováděné pod mikroskopem. Prozradíte nám cenové relace?

Pacienti jsou jedině rádi, když vidí, že je o ně postaráno ještě lépe. Někdy dostanou i cinemizer, takže si přijdou víc vtažení do děje. Cena je zatím beze změny, nastavená na recall, ale čas je delší. Teď se už většinou vejdu do hodiny. U nových pacientů 1,5 – 2 hodiny.

Práce s mikroskopem

Cinemizer

Aktuální kurzy z oblasti mikroskopické stomatologie můžete sledovat na stránkách www.iloveendo.com
Nejvhodnější kurzy pro práci se zvětšovací optikou jsou především „Mikroskop nejen pro endodoncii“ a „Ergonomie práce při použití zvětšovacích pomůcek“.

Studio 32 je privátní stomatologické pracoviště s vlastní laboratoří, které poskytuje komplexní stomatologickou péči (kromě ortodoncie). Kolegové můžou odesílat své pacienty ať už kvůli zhotovení CBCT scanu, nebo kvůli implantaci, chirurgii, či mikroendodoncii. Studio 32 je i školicím pracovištěm, které navštěvují jak studenti-stážisti, tak zubní lékaři z Čech ale i Slovenska. Vedoucím lékařem, školitelem a specialistou v oboru mikroskopické endodoncie a implantologie je MUDr. Jiří Škrdlant, který mimo jiné patří k zakládajícím členům odborné stomatologické společnosti ProMikro (v letech 2007-2013 prezidentem). Je členem představenstva ČSK. Nedílnou součástí je i firma MediGenia, která se věnuje plánování, organizování, řízení a kontrole organizačních činností ve zdravotnictví.

studio32

Studio 32 s.r.o.

soukromá zubní klinika
 Pod Sychrovem I 83
 101 00 Praha 10 Michle
 tel: 271 751 631, 733 727 694
 e-mail: recepce@studio32.cz

Sabina Gelatková, DiS
 Aneta Stryjová, DiS.